

ODBOR REGIJ

Odbor regij sestavlja 329 članov, ki predstavljajo regionalne in lokalne oblasti 27 držav članic Evropske unije. Odbor izreče mnenje v primerih, ko je posvetovanje z njim obvezno po Pogodbah, lahko pa tudi na osnovi prostovoljnega posvetovanja ali na lastno pobudo. Njegovi člani niso vezani na nobena navodila. Svoje naloge opravljajo neodvisno in v splošnem interesu Unije.

PRAVNA PODLAGA

Člen 13(4) Pogodbe o Evropski uniji (PEU), člen 300 in člani 305 do 307 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter različni sklepi Sveta o imenovanju članov in nadomestnih članov Odbora, ki so jih za petletno mandatno obdobje predlagale države članice.

CILJI

Odbor regij je bil ustanovljen po uveljavitvi Maastrichtske pogodbe leta 1994. Je svetovalno telo, ki zastopa interese regionalnih in lokalnih organov v Evropski uniji ter v njihovem imenu oblikuje mnenja, ki jih posreduje Svetu in Komisiji. Njegovi člani so lahko vodilni predstavniki regionalnih organov, župani ali izvoljeni in neizvoljeni predstavniki regij in mest 27 držav članic EU.

Kot je navedeno v njegovi izjavi o poslanstvu, je Odbor regij politična skupščina, ki jo sestavljajo izvoljeni regionalni in lokalni predstavniki v službi evropskega povezovanja. Zagotavlja institucionalno zastopnost vseh ozemelj, regij, mest in občin EU.

Njegovo poslanstvo je vključevati regionalne in lokalne oblasti v evropski postopek odločanja in na ta način spodbujati večje sodelovanje državljanov.

Da bi lahko učinkoviteje uresničeval svojo vlogo, si je Odbor regij dolgo prizadeval za pravico, da Sodišče obvešča o primerih nespoštovanja načela subsidiarnosti. To je dosegel z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe in natančneje člena 8 Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

Odbor regij se na področju kohezijske politike prek svoje komisije za politiko teritorialne kohezije in proračun EU (COTER) posveča zlasti ocenjevanju izidov pogajanj o partnerskih sporazumih in operativnih programih, izpolnjevanju partnerskega načela v okviru načrtovanja evropskih strukturnih in investicijskih skladov za programsko obdobje 2014–2020 ter kohezijskim poročilom, ki jih pripravlja Komisija. Med drugimi obravnavanimi področji so tudi mobilnost v regijah z manj ugodnimi geografskimi in

demografskimi značilnostmi ter makro-regionalni strategiji za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR) in za alpsko regijo (EUSALP).

ORGANIZACIJA

A. Sestava (člen 305 PDEU, Sklep Sveta 2014/2019/EU[1])

1. Število in porazdelitev sedežev med državami

V skladu z določbami [Sklepa Sveta \(EU\) 2019/852](#) z dne 21. maja 2019 Odbor regij sestavlja 329 članov in enako število namestnikov. Ti so razdeljeni med države članice, kot je opisano v nadaljevanju:

- 24 za Nemčijo, Francijo in Italijo;
- 21 za Poljsko in Španijo;
- 15 za Romunijo;
- 12 za Avstrijo, Belgijo, Bolgarijo, Češko, Grčijo, Madžarsko, Nizozemsko, Portugalsko in Švedsko;
- 9 za Dansko, Finsko, Hrvaško, Irsko, Litvo in Slovaško;
- 7 za Latvijo, Estonijo in Slovenijo;
- 6 za Ciper in Luksemburg;
- 5 za Malto.

2. Postopek imenovanja

Člane za obdobje petih let soglasno imenuje Svet v skladu s predlogi posameznih držav članic (člen 305 PDEU). Tako je člane in nadomestne člane Odbora za obdobje od 26. januarja 2020 do 25. januarja 2025 imenoval s [Sklepom \(EU\) 2019/2157](#) z dne 10. decembra 2019. Svet je 20. januarja 2020 sprejel [Sklep \(EU\) 2020/102](#), s katerim je imenoval tudi člane in nadomestne člane, za katere je prejel predloge zadevne države članice po 20. decembru 2019. Člani so lahko ponovno imenovani. Biti morajo bodisi nosilci volilnega mandata v regionalnih ali lokalnih skupnostih bodisi politično odgovorni izvoljeni skupščini (člen 300(3) PDEU). Če se članu ali nadomestnemu članu v Odboru regij konča mandat (npr. ob koncu regionalnega ali lokalnega mandata, na osnovi katerega je bil predlagan za člana Odbora) in se njegovo mesto sprostí, mora Svet sprejeti nov ločen sklep.

B. Struktura (člen 306 PDEU)

Odbor izvoli predsednika in predsedstvo med svojimi člani za obdobje dveh let in pol. Poleg tega sprejme svoj poslovnik in ga predloži Svetu v odobritev (nazadnje je bil sprejet 31. januarja 2014 na podlagi člena 306 PDEU). Delo Odbora poteka v šestih specializiranih komisijah, ki pripravljajo osnutke mnenj in resolucij, ti pa so nato predloženi v sprejetje na plenarnem zasedanju, ki je praviloma šestkrat letno.

Glavna naloga plenarnega zasedanja, ki mu predseduje [predsednik](#) (člen 306 PDEU), je sprejemanje mnenj, poročil in resolucij, osnutka načrta prihodkov in odhodkov Odbora ter političnega programa na začetku vsakega obdobja delovanja, izvolitev predsednika, prvega podpredsednika in ostalih članov predsedstva, ustanavljanje

komisij Odbora, pristojnih za posamezne politike in sprejemanje in spreminjanje poslovnika Odbora.

Zaradi večje učinkovitosti si Odbor regij deli nekatere storitve svojega stalnega sekretariata v Bruslju (kar zadeva sedež glej Protokol št. 6 o določitvi sedežev institucij ter nekaterih organov, uradov, agencij in služb Unije) s sekretariatom Ekonomsko-socialnega odbora. Poleg tega je predsedstvo Evropskega parlamenta v okviru proračunskega postopka za leto 2014 z Odborom sklenilo sporazum, da bi skupaj dosegli večjo učinkovitost na področju prevajanja. Za opravljanje svojih nalog je imel Odbor (oddelek 7 proračuna EU) v letu 2018 na voljo upravni proračun v višini približno 96 milijonov EUR.

PRISTOJNOSTI

A. Priprava mnenj na zahtevo drugih institucij

1. Obvezna posvetovanja

Z Odborom regij se morata pred dokončno odločitvijo na določenih področjih obvezno posvetovati Svet in Komisija, in sicer o:

- izobraževanju, poklicnem usposabljanju in mladih (člen 165 PDEU),
- kulturi (člen 167 PDEU),
- javnem zdravju (člen 168 PDEU),
- vseevropskih omrežjih za promet, telekomunikacijah in energiji (člen 172 PDEU),
- ekonomski in socialni koheziji (členi 175, 177 in 178 PDEU).

2. Prostovoljna posvetovanja

Komisija, Svet in Parlament se lahko z Odborom regij posvetujejo tudi o vseh drugih zadevah, če je to po njihovem mnenju potrebno.

Kadar se Evropski parlament, Svet ali Komisija posvetujejo z Odborom regij (obvezno ali prostovoljno), mu lahko določijo skrajni rok za odgovor (v skladu s členom 307 PDEU najmanj en mesec), po izteku katerega lahko sprejmejo odločitev tudi brez mnenja.

B. Mnenja, podana na lastno pobudo Odbora

1. Kadar se opravi posvetovanje z Ekonomsko-socialnim odborom, se o tem obvesti tudi Odbor regij, ki lahko poda mnenje o obravnavanem vprašanju, če je to po njegovem mnenju povezano z regionalnimi interesi.

2. Načeloma lahko Odbor regij poda mnenje, kadar koli se mu to zdi primerno. Odbor je mnenja na lastno pobudo izrazil zlasti o malih in srednjih podjetjih, vseevropskem omrežju, turizmu, strukturnih skladih, zdravju (boju proti zasvojenosti z drogami), industriji, razvoju mest, programih usposabljanja in okolju.

C. Predložitev zadeve Sodišču Evropske unije – naknadna sodna presoja

Odbor lahko pred Sodiščem Evropske unije začne postopke zaradi varovanja svojih prerogativ ([člen 263 PDEU](#)). To pomeni, da lahko pred Sodiščem začne postopek, če

meni, da ni bil vprašan za mnenje, ko bi moral biti, ali če postopek posvetovanja ni bil pravilno izpeljan (razglasitev ničnosti aktov ([1.3.10.](#))).

Pravica, da začne postopek pred Sodiščem v skladu s [členom 8 Protokola \(št. 2\) o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, priloženega Lizbonski pogodbi](#), če se postopki posvetovanja ne izpeljejo pravilno, Odboru regij omogoča, da od Sodišča zahteva, naj ugotovi, ali je zakonodajni akt s področja pristojnosti Odbora v skladu z načelom subsidiarnosti.

VLOGA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Poslovnik Evropskega parlamenta (točka XII Priloge VI) določa, da je za odnose z Odborom regij, organizacijami za medregionalno sodelovanje ter lokalnimi in regionalnimi organi pristojen Odbor za regionalni razvoj (REGI).

S [sporazumom o sodelovanju med Evropskim parlamentom in Odborom regij z dne 5. februarja 2014 je določeno naslednje](#):

- Odbor regij pripravlja ocene učinka o predlagani zakonodaji EU, ki jih pošlje Parlamentu še pred začetkom postopka spreminjanja in dopolnjevanja. V ocenah učinka natančno navede, kako veljavna zakonodaja deluje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, in doda mnenje, kako bi lahko izboljšali predlagane zakonodajne predpise.
- Po en član Odbora regij je povabljen na vse sestanke relevantnega odbora Parlamenta. Ta poročevalec ali uradni govorec predstavi mnenja Odbora. Podobno se lahko sestankov odborov Odbora regij udeležujejo poročevalci Parlamenta.
- O splošnem zakonodajnem sodelovanju in delovnem načrtu se dvakrat letno dogovarjata predsednik konference predsednikov odborov Parlamenta in njegov sogovornik v Odboru regij.

Odbor REGI in komisija COTER od leta 2008 organizirata skupno letno srečanje v okviru dogodka z naslovom Odprti dnevi: Evropski teden regij in mest.

Udo Bux
02/2020

